

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Synopsis Annalium Societatis Jesu In Lusitania

Francus, Antonius

Augustæ-Vindelicorum, M. DCC XXVI.

Annus 1644. Soc. 105.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72313](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72313)

D. Antonii
Castelbrauci,

11. Ingens sui desiderium Conimbricæ reliquit P. Antonius Castelbrancus, domo Ulyssiponenfis. Vixit semper suorum valde oblitus, quamvis esset multæ nobilitatis. Etiam in ultima senectute, cum debilitatis causâ vix brachia movere posset, non omisit diebus singulis innocentes verberare artus. Nunquam in obediendo reluctantis animi vel minimam significationem dedit. Tantum aberat à mortis timore, ut eam tanquam tardam provocaret. Dissolutus est septuagenario major 8. Januarii.

Conimbricæ
transferuntur
nostrorum
ossa ex veteri
ad novum
templum.

12. Conimbricæ P. Nonius à Cunca Collegii Rector è templo veteri ad novum transtulit Nostrorum ossa. Pridie, quæ fuit 5. Novembris, ipse in sacello domestico de re exhortationem habebat ad socios: horis pomeridianis dictæ fuerunt à Nostris in templo vespere officii defunctorum. Quid rei foret, scientes PP. Franciscani, mane sequenti venerunt è suo monasterio prope mundam flumen ad templum nostrum, ac more solemnium officium & sacrum concelebrarunt. Id magni factum à Nostris, quod non invitati, sed sponte sua hujusmodi pium præstiterint obsequium. Erant in capsis dicincta suis titulis octo venerabilium Patrum ossa, sic ea iussit Nonius conservari, & annis sequentibus, cum sacellum D. Antonio intra Collegium ædificaret, ibi specialibus sarcophagis in parietibus laterum adornatis horum octo exuvias deposuit. Cæterorum etiam illustrium virtute Patrum & fratrum ossa, quod essent inter se commista, in duas condi foveas curavit.

Ingressi,

13. Religioni nostræ se hoc anno tradidère primis vitæ sacræ principis imbuendos nonnulli singulari commendatione dignissimi. Conimbricæ P. Franciscus Crucius, qui postea fuit primus Regis Joannis V. Confessarius. Ei debetur monasterium sanctimonialium in oppido *Lourissal* diocesis Conimbricensis, ubi cunas nactus est P. Crucius. Emmanuel Sylvius ex oppido Egejusdem diocesis: rexit totam Provinciam: in lucem dedit aliquot volumina de sacris concionibus succo plenissima.

14. Ulyssipone nostros auxit Emmanuel Gamerius scholasticus omnibus virtutibus exornatissimus. Eboræ Bartholomæus Eduardus natus in tractu Silvensi, vir eximie virtutis, & Collegii Portimananensis post fundatorem præcipuus conditor. Ibidem se dedit Societati Antamus Proensa inter operarios Malabarenfes apud Indos præclarissimus.

Rex Joannes
vadit Eboram.

15. Rex Joannes assertor patriæ, ut è loco proximo exercitui suo faceret animos, 22. Julii noctu Eboram est ingressus. Quod belli curæ Regium distinebant animum, non admisit festivitates & plausus ab civibus paratos. Collegium tamen nostrum, ac festum S. P. Ignatii condecoraturus, die ipsi dicati venit in templum; ubi adventantem excepere Universitatis, Regis Alphonsi, Henrici, & aliarum rerum figuræ auro & gemmis collucentes, & cultissimis verbis in pronunciando supra modum gratæ: quibus Serenissimus Rex mirifice se recreari significabat. Novembri mense se restituit Ulyssiponi.

Annus 1644. Soc. 105.

Missiones,

A Nno labente, quemadmodum & superiore, ex diversis Collegiis prodire non pauci ad fructus sacris missionibus colligendos. Avisum ex Eboresi itum est, ubi Nostrorum suasionem 40. horarum solemnitas de novo instituta à Clericis ordinis militaris D. Benedicti in regio cœnobii sui templo. Visonium è Conimbricensi Collegio profecti sunt PP. Bartholomæus Pereira, & Joannes Sousa. Goesium P. Ignatius Fontoura, & Joannes Madeira nondum sacerdos. E Bracharenfi Collegio duo sacerdotes habuerunt missionem Castrensem in exercitu, qui obsedit, accepit Salvaterram in Galactia.

2. Brigantium vexavit genus morbi exitiale. Latus patuit campus sociorum charitati. Die, ac nocte accurrebant ad auxiliandum miseris cum in animæ, tum corporis necessitatibus. Tres menses, quos ea tenuit calamitas, alii

aliti sunt ad ostium Collegii pauperes ducenti, & amplius. Porro datum est mutuum agricolis triticum, ut haberent semen, quod terræ mandarent. Pares morbi Funchalensem urbem in insula Madera terroribus affecerunt; eluxit quæ in nostris par charitas erga miseros.

3. In navi Macaum petente sex de nostris ivere ad Sinas excolendos, P. Ludovicus Moura Lusitanus, cæteri diversarum gentium. Navis altera, quæ solvit Goam, portabat P. Alvarum Semedum Lusitanum, Franciscum Cinamium Italum, & Ignatium Lagotum Belgam.

Ad Sinas, & Indiam profectio.

4. Crevit hoc anno Provincia fundacione Elvensis Collegii. Conditores sunt Didacus Brittus, ac Domna Aldonfa illius conjux prima, uterque magnæ nobilitatis. Multas & molestas nobis lites Episcopi moverant, ut eriperentur Societati bona destinata fundando Collegio. Rex Joannes post proclamationem suam de toto negotio factus certior, nobis hoc anno tradi jussit prædictam hæreditatem. Consensit libentissimè Emmanuel à Cunea Elvensis Episcopus, Germanus nostri Nonii à Cunea, & ipse rebus nostris addictissimus. Id fuit è primis erga nos beneficiis tanti Regis, quod postea permulta alia sequentur, ut suis locis Annales referent.

Initium Collegii Elvensis.

5. Regebat Provinciam P. Antonius Mascarenus, qui præfecit novo Collegio Rectorem P. Michaëlem Tinocum, virum præclaræ sapientiæ, Doctorem Theologum, domo Elvensem, natum stirpe nobili. Hic i. r. Februarii sequentis anni adivit novi Collegii possessionem, ejusque posuit initia facto sacro in aula parva domorum ad id parata, & ornata. Post varias in eadem urbe sedes, tandem eam firmam & permanensuram ad ædem D. Jacobo majori consecratam, Divumque in tutelarem Patronum Collegii elegimus. Apertum Gymnasium ad tradendam scientiam moralem, primo Magistro P. Francisco Nuncio. Verum cum rari forent auditores, Illustrissimo Episcopo visum est, utiliorem futuram Latinitatis classem: idcirco erigitur, moderante P. Georgio Rebelio, qui Rhetoricam in Eborensi Academia explicaverat.

6. Scalabitani Proceres usi adversus Societatem magnâ benevolentia, sponte suâ obrulerunt ad condendum Collegium, celeberrimum sancti Miraculi, ut vocant, templum. Non admisimus, quod ædificando Collegio spatium sit angustum.

Scalabi offerunt templum ad condendum Collegium.

7. Conimbricæ die Virginis à Nivibus dicatum est pulcherrimum sacellum B. Virginis à S. Luca nuncupatæ. Ex duobus cubiculis sacellum fecit privatis elemosinis P. Nonius à Cunea Collegii Rector. Locupletavit exquisitis reliquiis perbellè exornatis. Multa sacrâ suppellectili totam Virgineam domum reddidit non minus divitem, quàm pulchram.

Dicatur Conimbricæ sacellum B. Virginis.

8. Inter res præclaras hujus anni recensendus est honor in Societatem collatus à serenissimo Rege, dum creavit Concionatorem regii sacelli P. Antonium Vieiram, Societatis, & nationis nostræ grande lumen, & in sacro suggesto sui sæculi facile principem. Tertiâ die solemnitatis antecineralis in supplicatione habita ad divi Rochi tulit Rex cum Regni proceribus hastilia umbellæ, sub qua Eucharistia deferebatur. Die sacrâ Protoparenti Ignatio templum Domus Professæ invisit, domum ingressus, illis erga incolas usus benevolentia signis, quibus non decoraverant olim piissimi Reges Joannes III. Henricus, & Sebastianus. Quod Rex erat Ulyssipone, non obliviscatur domus Professæ Villavissosana. Præter alia subsidia, jussit illi donari pulcherrimum æs Campanum octingentis aureis æstimatum, spoliū ex oppidis Castellanorum bello captis.

P. Antonius Vieira Concionator Regis honoris in Societatem collati.

9. Ex domo tironum Ulyssipone i. r. Maji ad domum non manu factam transit Dominicus à Cunea Coadjutor, in eadem nactus urbe, pictor, ut jam diximus, egregius. Verum abreptus vitiosæ juventutis æstu, nihil magis cogitabat, quàm lucris, quæ multa erant, satiare insanas libidines. Illi erant curæ indumenta holoferica, & pretiosiora. Totum se mancipabat vanitati. Post annos complures incidit in morbos gravissimos, quibus eum DEUS ad se evoca-

Moritur Dominicus de Cunea.

vit. Nam vehementi commissorum dolore tactus exposuit, ac desievit errata ad pedes Confessarii in Domo Professa.

10. Hominem verè pœnitentem facti sic DEus deinceps roboravit, ut ex Saulo redditus sit Paulus. Orabat multùm, acerbis castigationibus macerabat corpus; patientissimè ferebat oblatas tolerandi occasiones. Aliquando secessit in vineam orandi causâ: sustulit in Cœlum oculos, cùm repentè advolat culicum agmen, insident importuni, faciem, frontem, genas, nâsum, & aures cooperiunt, ac pungunt. Ut se vinceret, firmiter secum statuit eos non abigere, destinato orationi tempore stetit apertis oculis, ceu lapis foret, aut rupes.

11. Quamvis DEus ipsi se daret fruendum inter preces, tamen cùm secum reputâisset, quot mundus periculis abundet, illi remisit nuncium Societatis institutum complexus. Apud nos admirabili virtutum omnium exemplo coluxit. Commercium illi cum DEO & Sanctis continuum, ac familiare. Coram imagine B. Virginis à Gratia in templo domûs tironum factus est certus salutis suæ; quâ voce interiori ad cor sonante tantam concepit lætitiâ, ut eam vix potuerit continere. In eo volumine, quod Imaginem virtutum in domicilio tironum Ulyssiponensium dicimus, vita Dominici amplius depicta est.

Moritur Antonius Mellius.

12. Collegium divi Antonii sepulchro intulit Antonium Mellium Coadjutorem. Vir jam grandævus, divitiis abundans, conculcatis caducis rebus ad Christi militiam profugit. Vix ab ingressu duo menses, & pauci dies effluerant, cùm Januarii primâ die ultimam vitæ habuit. Donatis pecuniis magna ex parte levatum est onus, quod Collegium olim contraxerat, ad succurrendum necessitatibus Ducis Averiensis.

Moritur P. Franciscus Frerius.

13. Septembris decimâ sextâ magnum luminare scholarum ejusdem Collegii extinguitur P. Franciscus Frerius natus Estremotii. Moderabatur cathedram moralis scientiæ. In utroque jure tam sapiens, ut eum admirarentur, quotquot doctissimorum nomine gloriabantur Ulyssipone. Totus deditus libris vix cubiculo prodibat. Rebus in adversis æquissimum servavit animum. Multùm ejus mortem doluerunt omnes boni propter viri præstantiam plurimè ornata virtutibus. Extant non pauca monumenta Francisci in libris, quos typis mandavit. Ibidem 19. Junii ad plures abiit P. Franciscus Pirius Professor

Moritur P. Franciscus Pirius.

4. votorum ex Provincia Brasiliensi: raræ virtutis, & exempli vium dicunt Collegii manuscripta.

Annus 1645. Soc. 106.

Obit P. Mutius, Conventus Provinciae.

Novus Provincialis.

Habentur gratia PP. Benedictinis in Lusitania.

I.
Defuncto Romæ 9. Februarii P. Mutio Vitelleschio Societatis Generali Præposito, habita est mense Majo Ulyssipone Congregatio Professorum ad eligendos, qui cum suffragio adessent Romæ Conventui universi Ordinis. Electi fuerunt P. Nonius à Cunea Rector Conimbricensis, & Benedictus Sequeira. P. Antonius Mascarenus, qui præerat Provincialis, finitâ Congregatione se magistratu abdicavit, cùm ejus anni jam non essent tanto oneri ferendo. Successit P. Hieronymus Vogadus, qui Romam iturus, reliquit sui loco P. Franciscum Tavoram.

2. Comitia Generalia inchoata 21. Novembris. Januario sequentis anni die septimâ assumptus in Generalem Præpositum P. Vincentius Carrasa, & in Assistentem Lusitanæ P. Nonius à Cunea, quod munus antè obiverat P. Joannes Martius. In eo conventu emanavit illud decretum, quo habentur amplè grates Venerabili Benedictinorum familiæ in Lusitania, quod reprobaverit, quæ in sua historia Benedictina typis mandârat Frater Leo à S. Thoma. Qui nimis credulus fabulam Constantini, aut alterius scriptoris sub ejus nomine in suam transcripsit historiam. Quæ cùm sit contra honorem S. Ignatii, & nitatur levissimis indiciis, omnibus prudentibus visa est ficta post tot annos (nam ex-cula anno 1641.) ad exponendum gentium irrisioni S. P. Ignatium, ejusque fami-